

Opole, dn. 19.09.2024

Ocena

rozprawy doktorskiej mgr Marii Jarosz na temat

„Wpływ zabiegu operacyjnego metodą Nussa na stan parametrów postawy ciała i stabilności posturalnej u wybranych pacjentów z klatką piersiową lejkowatą”

Przedstawiona rozprawa stanowi oryginalną próbę analizy stabilności posturalnej oraz stanu funkcjonalnego mięśni i symetrii tułowia u chorych po zabiegu chirurgicznym korekcji klatki piersiowej lejkowatej.

W przedstawionej do recenzji rozprawie podniesiono problematykę z zakresu skutków występowania określonej wady postawy oraz wpływu interwencji chirurgicznej na wybrane wskaźniki dotyczące postawy ciała, wkraczającą w zakres szeroko pojętej fizjoterapii i fizjoprofilaktyki i mogącą mieć znaczący wpływ na ustalenie właściwego postępowania terapeutycznego oraz podejmowanie skutecznych działań prewencyjnych.

Przeprowadzone w pracy badania dotyczące szczegółowego określenia zależności wskaźników określających stabilność posturalną, symetrię tułowia i stan funkcjonalny wybranych mięśni u chorych w pierwszej fazie pooperacyjnej w pełni zasługują na szersze opracowanie, tym bardziej, że brak dotychczas obowiązujących standardów postępowania, uwzględniających czynniki związane ze zmianami symetrii ciała i przesunięciami środka ciężkości, zarówno w programach fizjoprofilaktyki jak i w późniejszej kompleksowej fizjoterapii z następowymi dysfunkcjami narządu ruchu.

Brak także w dotychczasowym piśmiennictwie szerszych i wiarygodnych opracowań dotyczących nie tylko możliwości kompleksowego usprawniania w szeroko pojętej profilaktyce wad postawy, ale przede wszystkim szerszej próby wyjaśnienia mechanizmów przyczynowo-skutkowych występujących w wadach postawy po chirurgicznych zabiegach korekcyjnych, związanych zarówno z oceną efektów metod fizjoterapeutycznych jak i czynników wpływających na zmiany postawy ciała. Badania podjęte przez autora są więc celowe i stanowią także niewątpliwą wkład w kliniczną ocenę mechanizmu zaburzeń, związanego z analizą asymetrii ciała oraz reakcji równoważnych u osób z wadami postawy.

Rozprawa doktorska stanowi więc nie tylko wartość poznawczą w zaprojektowanym i ustalonym procesie badań, ale także pewną wartość prognostyczną, dotyczącą możliwości zastosowania alternatywnych strategii postępowania terapeutycznego u chorych z wadami postawy.

Tekst przedstawionej rozprawy doktorskiej zawarty jest w 6 rozdziałach zawierających: wprowadzenie, cel badań i hipotezy badawcze, materiał i metody, wyniki, dyskusję oraz wnioski. Rozprawa zawiera także wstęp, streszczenie, spis tabel i rycin, aneks oraz wykaz piśmiennictwa.

W rozdziale pierwszym autorka przedstawiła zasadność projektu podejmującego tematykę związku zaburzeń stabilności posturalnej i symetrii tułowia z korekcyjnym zabiegiem chirurgicznym u osób z klatką piersiową lejkowatą. W sposób szczegółowy omówiła etiologię i charakterystykę klatki piersiowej lejkowatej, przedstawiła metody kontroli postawy ciała w tym metody oceny stabilności posturalnej.

W rozdziale drugim autorka opisała cel podjętych badań oraz zawarła szczegółowe pytania badawcze oraz hipotezy badawcze dotyczące m. in. zależności zabiegu chirurgicznego metodą Nussa na stabilność posturalną i asymetrię tułowia. W hipotezach autorka zawarła także założenia dotyczące różnic dotyczących badanych wskaźników pomiędzy osobami badanymi a osobami zdrowymi.

Rozdział trzeci zawiera charakterystykę grupy badanej, opis zabiegu chirurgicznego, opis przebiegu badań, ocenianych parametrów, narzędzi badań klinicznych a także charakterystykę metod, którymi się posłużono do obliczeń statystycznych.

Wyniki badań autorka przedstawiła w rozdziale czwartym. Zawarła w nim podstawowe statystyki opisowe badanych zmiennych oraz wyniki kolejnych badań związanych z oceną funkcjonalną mięśni, pomiarów stabilności posturalnej oraz pomiarów symetrii tułowia. Autorka przedstawiła także porównanie grupy badanej i kontrolnej w zakresie m.in. poziomu wskaźników określających stabilność postawy ciała oraz rozkładów związanych z symetrią tułowia.

W rozdziale piątym autorka omówiła wyniki badań własnych i porównała je z wynikami innych autorów. Autorka w rozdziale tym przedstawiła problem złożoności systemu kontroli postawy ciała, w tym zależności reakcji równoważnych i występujących zaburzeń postawy ciała.

Pozwoliło to określić przyczyny wyboru tematu wykazując dotychczasowe zróżnicowanie wyników doniesień naukowych. Autorka wykazała celowość przeprowadzonych badań, a w następstwie ich przeprowadzenia wykazała zmiany wskaźników określających postawę ciała, związane z przeprowadzonym korekcyjnym zabiegiem chirurgicznym.

Przeprowadzone badania i zastosowane metody analizy statystycznej pozwoliły autorce na wyciągnięcie wniosków, w których stwierdziła m.in. ograniczenie stabilności posturalnej u osób w fazie pooperacyjnej po zabiegu korekcji klatki piersiowej lejkowatej. Autorka wykazała też wpływ opisywanej wady na pogorszenie stabilności postawy oraz zaburzenia funkcjonalne mięśni u badanych osób.

Cel badań został właściwie sformułowany, a przeprowadzone badania pozwoliły na wyciągnięcie prawidłowych wniosków. Zastosowanie analiz porównawczych licznych wskaźników pozwoliło na obiektywną ocenę wyników. Autorka prawidłowo dobrała i wykorzystała materiał źródłowy, bez zarzutu jest też formalny układ pracy.

Na podkreślenie zasługuje wartość praktyczna przeprowadzonych badań i możliwość wykorzystania wybranych zależności w szeroko pojętej fizjoterapii klinicznej dotyczącej wad postawy. W swej podstawie praca dotyczy bowiem możliwości wykorzystania wiedzy dotyczącej wpływu reakcji równoważnych na ewentualną poprawę wskaźników określających postawę ciała jako pewnego potencjału terapeutycznego stosowanego w nowoczesnej fizjoterapii.

Na podkreślenie zasługuje warsztat badawczy i dociekliwość naukowa autorki umożliwiająca szczegółową ocenę funkcjonalną mięśni, asymetrii ciała i stabilności posturalnej w fazie pooperacyjnej po zabiegu korekcji klatki piersiowej lejkowatej. Zaznaczyć należy uwzględnienie przez autorkę ograniczeń pracy. Z obowiązku recenzenta chciałbym zwrócić uwagę na mającą charakter dyskusyjny, nieaktualność niektórych pozycji piśmiennictwa oraz nieprecyzyjnie użyte sformułowania np. „...w związku z występowaniem wad postawy pojawia się potrzeba podjęcia działań mających na celu zminimalizowanie.....zaburzeń budowy ciała.”, „...poprawa w zakresie funkcjonowania klatki piersiowej”, czy „...osoby zdrowe charakteryzują się gorszym stanem funkcjonalnym mięśni...”. Poza tym ciekawym wydaje się założenie autorki dotyczące możliwego negatywnego wpływu na stabilność posturalną i pozytywnego wpływu na stan funkcjonalny mięśni i symetrię tułowia badanych chorych.

Praca wskazuje na możliwości wykorzystania przedstawionych zależności w nowoczesnej fizjoterapii ukierunkowanej na wady postawy. Przyjąć jednak należy, że ocena efektów terapii wymagałaby dalszych badań porównawczych.

Przedstawiona rozprawa spełnia warunki pracy doktorskiej wnosząc elementy nowatorskie, a nieliczne błędy edytorskie w żaden sposób nie obniżają wartości merytorycznej pracy. Należy podkreślić, że zarówno warsztat doktorantki przedstawiony w rozprawie, aktualność problemu jak i prawidłowy dobór narzędzi pozwalających na jego rozwiązanie pozwala na złożenie wniosku do Wysokiej Rady Naukowej AWF im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu o dopuszczenie mgr Marii Jarosz do dalszych etapów przewodu doktorskiego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej. Wnoszę także o wyróżnienie pracy.

dr hab. Jan Szczegielniak, prof. nadzw.

